

Asker 2007-09-14

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Høringskommentar til

***Utkast til endringer i energiloven – Energitilstand i bygninger
Gjennomføringen av EUs direktiv om energieffektivitet i bygninger – et opplegg
for energimerking av bygninger og energivurdering av klimaanlegg og kjeler.***

Generelle synspunkter

Økt energieffektivitet blir stadig viktigere i takt med den økende erkjennelse av de mange negative virkningene av menneskeskapte klimaendringer og de økte energikostnader.

Energibrukerne vil påpeke at myndighetene ved innføringen av nye regler og bestemmelser aktivt kan stimulere til en omfattende energieffektivisering. Vi har merket oss at Olje- og energidepartementet i høringsnotatet skriver at de nye bestemmelsene vil bli en del av regjeringens politikk for mer effektiv energibruk. Regelverk blir derfor også et akutelt og direkte uttrykk for hvordan regjeringen i praksis vil gjennomføre sin egen energi- og klimapolitikk.

Energibrukerne vil understreke at det må være en hovedmålsetning at de nye regler som presenteres legger opp til en samfunnsøkonomisk energibruk i lys av vår nyervervede klimaforståelse. Det betyr at det er svært viktig at ordningen faktisk bidrar til gjennomføringen av en stor mengde forbedringstiltak.

Energibrukerne får gjennom høringsnotatet inntrykk av at Olje- og energidepartementet på mange felter går for minimumsløsninger i forhold til EU-direktivet i stedet for å satse offensivt. Det er paradoksalt når en tenker all den kunnskap om negative klimateffekter som har kommet frem etter at EUs direktiv ble vedtatt i 2002 og påpekningen om at regelverket er et uttrykk for regjeringens ambisiøse energipolitikk.

Energibrukerne støtter fullt og helt Olje- og energidepartementets antagelse om at interesserte brukere og brukere som har kunnskaper er en viktig forutsetning for å gjøre norske bygninger mer energieffektive. Energibrukerne er sikre på at dersom energibrukerne skal være interesserte så må det innføres skattemessige stimulanser for at de tiltakene som har lavest privatøkonomisk lønnsomhet realiseres. Det er også nærliggende å kreve at de samfunnsøkonomisk mest lønnsomme tiltakene blir realisert i løpet av noen år etter at en energideklarasjon er laget. Det er for øvrig i pakt med regelverk i andre land.

Energibrukerne vil slå fast at departementet i sitt forslag er urealistiske i sitt opplegg med energideklarasjoner som utstedes av en bygningseier. Energibruksanalyse og

vurdering av energieffektiviseringstiltak er et krevende fagområde og må som sådan håndteres av fagfolk!

Om energimerking

Energimerkingen skal resultere i at en bygning får en energiattest og denne attesten skal bestå av de tre delene: dokumentasjon, energimerke og tiltaksliste. Dokumentasjonen vil i følge høringsnotatet være grunnlaget for å kunne gi en dokumentasjon av byggets energitilstand og muligheter for energieffektiviseringstiltak.

Departementet skriver at studier som er gjennomført viser at enkle indikatorer som byggeår, bruksareal, vindusareal og type bygg forklarer mye av bygningens energitilstand. Energibrukerne tror dette er riktig, men vi vil advare mot å vurdere energitilstanden uaktet forskjeller i ytre klima slik regjeringen foreslår. Vi vil i den forbindelse vise til en artikkel i Teknisk Ukeblad i begynnelsen av september i år hvor det refereres fra en rapport fra FoU-programmet "Klima 2000 – klimatilpasninger av bygningskonstruksjoner". I rapporten slås det fast at kommunene må videreutvikle sine klimasonekart og prosjektere i henhold til disse sonene. Etter Energibrukernes mening er det logisk at en bygnings energistandard vurderes i relasjon til klimaforhold. Bygninger i kalde- eller vindfulle strøk må holde en høyere standard enn andre.

Departementet legger vekt på at dokumentasjonen skal være et viktig grunnlag for tiltakslisten. Listen vil i følge høringsnotatet være basert på de erfaringer en har med effekten av gjennomføring av tiltak på bygningskroppen, oppvarmingstilstand og ventilasjon. Tiltak skal også inneholde råd og tips om enklere tiltak som kan redusere energibruken. Energibrukerne støtter departementets målsetninger, men vi er forundrete når departementet like før (side 5) sier at energimerkeordningen ikke skal bygge på så grundige analyser at de kan være beslutningsgrunnlag for å gjennomføre omfattende forbedringer av energibruken. Vi innser at det selvfølgelig kan legges ulikt innhold i begrepet omfattende forbedringer.

Departementet legger vekt på at det skal være lett for aktørene – i dette tilfellet boligeierne - å få utstedt en energiattest på bakgrunn av den informasjon som de selv fremskaffer. Departementet skriver at legges opp til å utvikle et web-basert verktøy hvor dokumentasjonen for bygningen kan legges inn. Verktøyet skal vise hvordan ulike tiltak påvirker energiforbruket i bygningen.

For yrkesbygg skal det også legges opp til at eierne selv kan innhente dokumentasjon som er nødvendig grunnlag for en energiattest. Det understrekes at det pga høyere kompleksitet kan være aktuelt å stille nærmere kvalifikasjonskrav til aktører som skal innhente dokumentasjon for yrkesbygg.

Departementet sier at kjøpere og leietagere gjennom en kontroll av dokumentasjonen skal kunne ta stilling til om energimerkingen er gjennomført på en tilfredsstillende måte. For at det skal kunne skje skal all dokumentasjon som er brukt fremgå at energiattesten.

Energibrukerne tror ikke at det er særlig mange byggeiere som er i stand til å gjøre en relevant kartlegging av de sentrale data for å lage en god dokumentasjon av sin egen bygnings energitilstand. Vi er enda mer usikre om kjøpere og leietagere vil ha de faglige forutsetninger som forutsettes.

Energibrukerne ser store problemer med departementets metode for selvdokumentasjon og egenanalyse. Disse problemene blir enda mer åpenbare når det blir slått fast at beregningsprogrammene som skal utarbeides og legges på Web ikke kan ventes å gi et presist bilde av byggets tilstand og muligheter for å gjennomføre energieffektiviseringstiltak.

Departementet legger opp til at ordningene med energimerking av boliger skal settes i verk før offentlige bygg og yrkesbygg. NVE skal som ansvarlig myndighet samle inn erfaringer med ordningen over tid slik at den kan videreutvikles. Regjeringen har også besluttet å nedsette et utvalg for å se på utformingen av en mulig tilstandsvurdering av bolig ved salg. Energimerkingen kan da bli en del av en større tilstandsvurdering.

Energibrukerne tror ikke erfaringer fra boligmarkedet vil ha stor relevans for offentlige bygg og yrkesbygg. Ordningen må med energimerking av offentlige bygg og yrkesbygg må derfor startes opp samtidig med merkeordningen for boliger.

Energibrukerne vil at energimerkingen av boliger skal bli en integrert del av en total tilstandsvurdering av en bolig. Energikvalitetene i et bygg er en meget viktig egenskap ved bygningen og kanskje den egenskapen som er vanskeligst å vurdere for ikke-fagfolk.

Energivurdering av tekniske anlegg

Det legges opp til at varmeanlegg med kjel og klimaanlegg i bygninger skal bli underlagt regelmessige energivurderinger. Det er lagt opp til en minstegrense på 20 kW for varmeanlegg og 12 kW for klimaanlegg. Det er vel i prinsippet ingen grunn til at ikke alle varmeanlegg og klimaanlegg bør vurderes når bygningens energistandard er på dagsordenen. Energibrukerne ser likevel at behovet for jevnlig kontroll er større for store anlegg enn for små. Størrelsesbegrensninger bør derfor etter vår mening sees i forhold et krav om hyppighet av kontroller.

Omfanget av energimerking

Departementet skriver at fastsettelse av omfanget av merkeplikten vil ta som utgangspunkt i at den skal omfatte de bygg hvor det brukes energi til å påvirke innetemperaturen. Plikten til energimerking inntreffer i forbindelse med ferdigsstillelse av nye bygg og ved salg og utleie av bygg. Offentlige bygg over 1000 m² får en plikt til å ha et gyldig energimerke til enhver tid. Energimerkingen vil synliggjøre energibruken til aktørene i markedet. Dette øker mulighetene for at markedet skal vektlegge bygningens energitilstand i sterkere grad enn tidligere. Framtidige eiere og brukere får også en mulighet til å vurdere og å verdsette energitilstand.

Energibrukerne synes det er greit å avgrense energimerkingen. Vi mener likevel at kravene for offentlige bygg må gjelde for bygg av alle størrelser. Bakgrunnen er at det er mange mindre bygninger som bør ha energideklarasjon av hensyn til driftere og brukere. Vi ser ingen grunn til å ha et lavere krav i offentlig eie enn hva som i praksis vil gjelde for private bygg ved utleie, nybygg eller salg!

Departementet legger opp til en unntaksbestemmelse for fritidsbygg under 150 m² eller bygg som ikke er knyttet til strømmettet.

Energibrukerne er enige i at det ikke er nødvendig med energideklarasjoner for bygg som ikke er knyttet til strømmettet. Vi er imidlertid usikre på om det er riktig å unnta bygg under 150 m² i og med at en del av disse byggene har et høyt energiforbruk. Vi tror det i stedet vil være riktig å la grensen gå ved fritidsboliger med et forbruk av innkjøpt energi. Hus som har et årsforbruk som er lavere enn 10 000 kWh innkjøpt energi pr år, unntas fra ordningen.

Energiattesten

Energibrukerne vil – som tidligere nevnt - fremheve at en vurdering av et byggs standard må sees i lys av bruk og plassering. Vi mener at det derfor er viktig å bygg med stor bruk og bygg i klimautsatte områder stilles overfor strengere krav. Det er åpenbart en stor fordel om en i en energiattest er best mulig opplysninger om energiforbruket i de foregående år. Det bør settes krav om data for inntil 10 års elforbruk. Dette skal i dag være tilgjengelig hos det lokale nettselskapet. Denne tallserien vil gi et inntrykk av variasjoner i forbruket avhengig av kalde og varme år.

Krav til kvalifikasjoner hos utsteder av energideklarasjonene.

Departementet har som en hovedtese at nødvendig dokumentasjon for å lage energiattesten skal kunne foretas av bygningseier. For yrkesbygg er det som nevnt ofte komplisert å fremskaffe nødvendig dokumentasjon.

Energibrukerne vil ut fra egne erfaringer slå fast at det er generelt er krevende å fremskaffe god dokumentasjon for alle som ikke er bygningskyndige. Vi oppfatter derfor dette som et arbeid for fagfolk. Det gjelder både boliger og yrkesbygg. For å sikre en god standard og en viss objektivitet må det kreves at det personellet som skal utstede energiattester går gjennom en egen godkjenningsordning.

Av hensyn til objektiviteten bør ikke utstederne av energiattestene være ansatt hos byggeier eller selv eie det aktuelle bygg. Ved å bruke fagkyndig personell vil en også kunne lage tiltakslistene som kan brukes for investeringsplanlegging for den aktuelle bygning. Gode investeringsdata vil for øvrig øke sjansen for at tiltak iverksettes. Det er jo en underliggende målsetting med de foreslåtte regler.

Med de begrensede antallet situasjoner hvor energiattestering skal finne sted i henhold til det foreslåtte regelverket, bør det ikke være noen stor bekymring for de kostnader som energimerkingen medfører. Vi er sikker på at ordningen i stor grad vil

Energibrukerne – Norske energibrukeres forening

kartlegge privatøkonomisk lønnsomme tiltak og være samfunnsøkonomisk lønnsom ved å sette spesiell fokus på de lite energieffektive bygningene.

Med vennlig hilsen

Arne Kjeldsen
leder i Norske energibrukeres forening